

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoE/24/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2719200406
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2719200406.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudcov JUDr. Daniela Ilavského a Mgr. Jozefa Mačeja, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: E. F., nar. XX. E. XXXX, bytom ako matka, zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, dieťa rodičov: povinnej matky: Mgr. H. F., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom E. XXXX/X, D., zastúpená splnomocnenkyňou: JUDr. Mária Trylčová, advokátka so sídlom J. Kráľa 738/12, Senica a oprávneného otca: L. F., nar. X. S. XXXX, trvale bytom Ul. H. XXX/XX, D., zastúpený splnomocnencom: JUDr. Václav Sosna, advokát so sídlom Námestie slobody 2, Skalica, o návrhu oprávneného otca na výkon rozhodnutia, o odvolaní oprávneného otca proti uzneseniu Okresného súdu Skalica zo dňa 24. mája 2021 č.k. 2Em/1/2019-140, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie I. konanie o výkon rozhodnutia zastavil a II. žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne použitím § 52, § 373, § 390 písm. e) CMP (zákon č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „CMP“). Vecne dôvodil, že pri súdnom vynucovaní styku nemožno postupovať tak, aby sa návrh na výkon rozhodnutia stal procesným prostriedkom slúžiacim na vynucovanie oprávneného záujmu otca aj proti vôli maloletého dieťaťa. Súd v prejednávanej veci za účelom dosiahnutia realizácie styku prijal všetky opatrenia, ktoré bolo možné od rodičov rozumne očakávať, snažil sa nájsť spravodlivú rovnováhu medzi záujmami otca a maloletého, a všeobecným záujmom, ktorý spočíva v dodržiavaní povinností uložených vo vykonateľnom rozhodnutí zo strany matky. Súd súčasne s nariadením výkonu rozhodnutia vyzval matku maloletého v zmysle § 378 CMP na dobrovoľné splnenie si povinnosti uloženej súdom. Matka bola súčasne upozornená na možnosť uloženia pokuty, a to aj opakovane, na možnosť zastavenia výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa podľa osobitného predpisu. Súd taktiež požiadal kolízneho opatrovníka, aby prešetril pomery a predložil prípadne správu z vykonaného pohovoru s matkou a otcom. V prípade zistenia, že si matka neplní stanovenú povinnosť, súd žiadal v zmysle § 380 CMP o poskytnutie súčinnosti pri zisťovaní informácií o dôvodoch nepodrobenia sa rozhodnutiu a o poskytnutie súčinnosti pri preverení týchto dôvodov. Pri prvom prešetrovaní zo strany kolízneho opatrovníka vyplynulo, že matka maloletého na styk s otcom pripravuje, avšak z pohovoru s maloletým vyplynulo, že maloletý nemá rád stretnutie s otcom, uviedol, že otca nemá rád, pričom nevedel uviesť dôvod. S cieľom opätovného privedenia rodičov k ich zodpovednosti súd uznesením sp. zn. 2Em/1/2019-102 z 5. júna 2020 uložil povinnosť rodičom maloletého podrobiť sa odbornému poradenstvu, v rozsahu raz za dva týždne počas obdobia 6 mesiacov. Zo správy o odbornom poradenstve vyplýva, že rodičia sú uviaznutí v aktuálnej situácii, nevedia ju vyriešiť. Kolízny opatrovník aktuálne nemá kapacitu túto situáciu zmeniť. Vzhľadom na všetky zistené skutočnosti mal súd prvej inštancie za preukázané, že postoj maloletého je reakciou na komplikovanú a vysoko konfliktnú porozchodovú dynamiku vzťahu rodičov, príčinou odmietania otca nie je ovplyvňovanie matkou. Podobný záver prijal aj psychológ v rámci poradenstva, ktoré z ich pohľadu

nesplnilo svoj cieľ, pre závažnosť rodičovského konfliktu nevidia priestor pre ďalšiu spoluprácu, keď komunikácia medzi rodičmi je problematická. Konštatoval, že vynucovanie styku dieťaťa s rodičom v sebe nesie značné riziko reviktimizácie, pričom ak nemožno dieťa adekvátnym spôsobom presvedčiť o podvolení sa styku s otcom, javí sa ukladanie pokút ako nezmyselné, preto súd matke pokutu za neplnenie povinnosti neuložil. Výkon rozhodnutia nie je určený na to, aby sa stalo nástrojom násilnej zmeny prejavov vôle maloletého dieťaťa, pokiaľ jeho rozhodnutie nebolo úmyselne ovplyvnené tretími osobami. Pokiaľ ide o nerealizovaných stykov otca s maloletým počas týždňa (otec pracuje v zmennej prevádzke a počas poobedných zmien sa styk nemôže realizovať z objektívneho dôvodu), otcovi nič nebráni navrhnúť zmenu úpravy styku s maloletým tak, aby jeho právo na styk bolo realizovateľné. Vzhľadom na všetky zistené skutočnosti súd prvej inštancie uzavrel, že v tomto prípade nebolo preukázané, že by matka negatívne pôsobila na maloletého. Súd mal preukázaný odmietavý postoj maloletého k otcovi prameniacy z konfliktov medzi samotnými rodičmi. Taktiež má súd preukázané, že matka si plní súdom uloženú povinnosť, maloletého na styk s otcom riadne pripraví a súd je presvedčený o tom, že je tu predpoklad na dobrovoľné plnenie v budúcnosti. Vzhľadom na postoj maloletého dieťaťa má za to, že výkon rozhodnutia by bol v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa. Súd mal za to, že sú splnené podmienky na zastavenie konania o výkon rozhodnutia v zmysle § 390 písm. e) CMP, preto konanie o výkon rozhodnutia zastavil (výrok I.). Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok II.).

2. Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie otec maloletého, ktorý namieta, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil zistený skutkový stav, nezohľadnil to, že matka dlhodobo nerešpektuje právoplatné a vykonateľné rozhodnutie súdu, rovnako súd nezohľadnil najlepší záujem maloletého dieťaťa na udržiavanie vzťahových väzieb s oboma rodičmi. V úvode odvolania otec sumarizuje opis skutkového stavu od návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia až doposiaľ. Namieta porušenie práva na spravodlivý proces tým, že nebol naplnený princíp právnej istoty, keď otec legitímne očakával, že súd vo veci rozhodne v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Súd však v najlepšom záujme maloletého nekonal, nezohľadnil pritom ohrozenie zdravého vývinu maloletého. Poukazuje na to, že pre zdravý fyzický ako aj psychický vývoj maloletého je potrebné, aby dieťa vyrastalo a udržiavalo kontakt s obidvoma rodičmi. Napriek tomu, že maloletý E. neuviedol žiadny dôvod prečo odmieta styk s otcom súd nerozhodol o výkone rozhodnutia. Ďalej namieta nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, z ktorého nie je zrejmé ktoré skutkové a právne závery boli pre rozhodnutie súdu rozhodujúce a prečo súd rozhodol tak, ako rozhodol. Z odôvodnenia napadnutého uznesenie nie je zrejmé, ako súd dospel k záveru, že v danom prípade je predpoklad na dobrovoľné plnenie v budúcnosti. Rovnako dostatočne neodôvodnil záver o tom, že výkon rozhodnutia by bol v rozpore s najlepším záujmom maloletého. Otec maloletého nemieni traumatizovať násilným domáhaním sa styku, je presvedčený že sa pomoci kolízneho opatrovníka, ktorý by bol pri výkone rozhodnutie prítomný môže dôjsť k citlivému odovzdaniu maloletého. Bez rozhodnutia súdu, ktorým nariadi výkon rozhodnutia nebude k styku otca s maloletým dochádzať vôbec. Otec tiež namieta, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Bez opory vo vykonanom dokazovaní navodzuje dojem, že maloletý má problém s otcom, a to aj napriek tomu, že v konaní bolo preukázané, že otec maloletému nijako neublížil a prejavuje o maloletého trvalý záujem. Namieta tiež nesprávne právne posúdenie, keď súd v odôvodnení neuvádza ustanovenie § 376 až § 384 CMP, tieto ustanovenia pri rozhodnutí nezohľadnil. Súd nariadil pojednávanie, na ktorom matku vyzval na dobrovoľné plnenie povinnosti, avšak matka do dnešného dňa svoje povinnosti neplní, nerešpektuje súdne rozhodnutie. Napriek tomu, že v danej veci boli splnené hmotnoprávne podmienky pre uloženie pokuty, súd matke pokutu neuložil a výkon rozhodnutia nenariadil. Súd pri rozhodovaní navyše nerešpektoval základné zásady zakotvené v Zákone o rodine v čl. 5. Navrhuje, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a rozhodol tak, že bezodkladne uskutoční výkon rozhodnutia v súčinnosti s kolíznym opatrovníkom v rozsahu schválenej rodičovskej dohody (exekučného titulu).

3. Matka vo vyjadrení k odvolaniu popiera skutočnosti uvádzané otcom. Napadnuté uznesenie je vecne správne, súd prvej inštancie vec správne právne posúdil, vykonal dostatočné dokazovanie, a následne rozhodol v súlade s najlepším záujmom maloletého. Napadnuté uznesenie súd prvej inštancie riadne odôvodnil. Zotrváva na tom, že styk otca s maloletým nikdy nemarila, maloletého na styk riadne pripravuje a v minulosti pripravovala, maloletého odovzdáva otcovi načas, pripraveného a vhodne oblečeného. Matka z vlastnej iniciatívy vyhľadala psychologické poradenstvo za účelom podpory realizácie styku otca s maloletým, avšak poradenstva a terapie by sa mal podrobiť najmä otec, ktorý už štyri roky nezvláda prevzatie si maloletého od matky. Otec si nevie uplatniť svoje rodičovské práva

v rovine vytvárania puta s maloletým. Sám otec marí styk s maloletým, nemá dostatočnú empatiu voči maloletému, nevie ho zaujať a motivovať k tomu, aby s ním maloletý na styk dobrovoľne išiel. Matka si svoje povinnosti plní celé štyri roky. V konaní bolo dostatočne preukázané, že záujem otca o maloletého je len formálny, otec na styk s maloletým opakovane neprišiel, nemá skutočný záujem o zlepšenie vzťahu s maloletým, jeho skutočným a trvalým záujmom je snaha o šikanovanie matky a vyvolávanie neustáleho stresu. Otec sa dostaví na styk s postojom, že sa styk o pár sekúnd skončí, nesnaží sa maloletému priblížiť, nerozpráva sa s ním, nemotivuje ho, len opakovane obviňuje matku, verbálne na matku útočí a následne odchádza. Po odchode otca matka s maloletým ešte vyčkajú či si otec odchod nerozmyslí a nevráti sa, styk tak ukončuje otec, nie maloletý alebo matka. Matka mala snahu spolupracovať s otcom, otec však robil presný opak, s tým, že sám vie, čo má s maloletým robiť. Pred podaním návrhu na výkon rozhodnutie styk prebiehal tak, že sa matka posadila na lavičku pred dom, po čase však prítomnosť matky začala otcovi prekážať. Matka však svojou prítomnosťou chcela otcovi pomôcť zvládnuť správanie maloletého, ktorý by bez matky s otcom odmietol odísť. Naproti tomu otec takúto pomoc matky označil za marenie a narušanie styku s maloletým. Nie je to matka, ale otec ktorý svojim správaním narúša zdravý psychický vývoj maloletého, maloletého svojim správaním ponizuje, zneisťuje. Otec na styk buď nepríde, alebo príde, zhodnotí negatívne situáciu a následne odíde. V prípade, kedy sa styk neuskutočnil matka poskytla otcovi náhradný termín. Maloletý otca vníma ako osobu, ktorá raz príde, potom nepríde, a pokiaľ príde, útočí na matku a odchádza. Matka má za to, že v danom prípade výkon rozhodnutia nie je potrebný, pretože matka svoje povinnosti plní. Otec evidentne potrebuje pomoc pri odovzdávaní a realizácii styku s maloletým, pomoc matky však odmieta. Pokiaľ sa domáha asistencie pracovníka ÚPSVaR, má možnosť požiadať o asistenciu priamo ÚPSVaR. Matka aj naďalej podporuje budovanie vzťahu otca s maloletým, otec však k budovaniu vzťahu s maloletým nepristupuje.

4. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky označuje tvrdenia matky za zavádzajúce a nepravdivé. Tvrdenia matky vo vyjadrení sú prejavom jej účelovej snahy vyhnúť sa plneniu povinnosti uloženej vykonateľným rozhodnutím súdu. Matka na jednej strane prezentuje snahu o umožnenie styku maloletého s otcom, na druhej strane nerobí nič preto, aby sa styk reálne mohol uskutočniť. Matkou tvrdená snaha o psychologickú pomoc je len účelová, podľa udania otca išlo o telefonické poradenstvo bez maloletého. Naproti tomu otec v konaní inicioval podrobenie sa odbornému poradenstvu, ktoré však na strane matky neprinieslo pozitívny výsledok. V skutočnosti matka nikdy nemala záujem, aby sa podrobila účinnej terapii na zlepšenie vzťahov, a tiež na elimináciu negatívneho postoja voči otcovi, ktorý prenáša na maloletého. Poukazuje na vyjadrenie psychologičky ÚPSVaR, ktorá konštatovala, že matka nemá záujem o spoluprácu. Otec sa dlhodobo snaží o zlepšenie situácie, naráža však na odmietavý postoj matky. Matka od počiatku vnímala psychologické poradenstvo len ako povinnosť, s tým, že vopred vedela, že na zlepšení situácie nemá záujem. Otec poukazuje na to, že príprava na styk maloletého dieťaťa s otcom predstavuje aj jeho pozitívnu motiváciu, túto povinnosť si však matka neplní. Otec dlhodobo prejavuje o maloletého záujem, vždy maloletému navrhne množstvo spoločných aktivít, pričom maloletý všetky návrhy otca odmietne a odíde spolu s matkou do bytu. Bez aktívnej spolupráce matky, ktorá by maloletého podporovala v styku s otcom nie je reálne možné, aby maloletý odmietavý postoj k otcovi zmenil. Otec sa na styk s maloletým pravidelne dostavuje, s výnimkou objektívnych skutočností, ktoré vždy vopred oznámi matke a požiada ju o náhradný termín, ktorý mu matka neumožní. Je to práve matka, ktorá svojim bezohľadným prístupom a zavrhovaním otca závažne narúša psychiku maloletého. Matka nielenže nerešpektuje a neuznáva úlohu otca v živote maloletého, uvedené nerešpektujú ani rodičia maloletého, keď pred dostavením sa otca na styk s maloletým sa na miesto dostaví aj otec matky s posmešnými gestami. Matka toto správanie starých rodičov toleruje, čím narúša zdravý psychický vývin maloletého. Manipulácia maloletého matkou nemá žiaden objektívny dôvod. Otec navrhuje, aby odvolací súd rozhodol v súlade s odvolacím návrhom.

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 ods. 1 z. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), potom čo zistil, že odvolanie je podané včas a oprávnenou osobou (§ 355 CSP a § 372 CMP) voči uzneseniu, voči ktorému je odvolanie prípustné (§ 377 ods. 1 CMP), prejednal vec bez ohľadu na rozsah a dôvody podaného odvolania (§ 65 CMP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie otca maloletého dieťaťa nie je dôvodné, napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je vecne správne a je dôvodné potvrdiť ho (§ 387 ods. 1 CSP).

6. Predmetom konania na súde prvej inštancie je konanie o návrhu oprávneného otca na nariadenie výkonu rozhodnutia - vykonateľného rozsudku Okresného súdu Skalica č.k. 2P/135/2016-54 z 27. apríla

2017, ktorým súd schválil rodičovskú dohodu, ktorou upravil styk otca s maloletým dieťaťom tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým E. každú sobotu od 10:00 hod. do 17:00 hod. a v nedeľu od 10:00 hod. do 17:00 hod. v párnom týždni a každú stredu od 16:00 hod. do 18:00 hod. v nepárnom týždni. Počas vianočných sviatkov každý rok dňa 25.12 od 10:00 hod. do 17:00 hod. a počas Veľkonočných sviatkov každý párný rok na Veľkonočnú nedeľu od 10:00 hod. do 16:00 hod., každý nepárny rok na Veľkonočný pondelok od 10:00 hod. do 16:00 hod. Matka je povinná maloletého E. na styk s otcom riadne pripraviť a otcovi odovzdať v mieste svojho bydliska a otec je povinný maloletého matke vrátiť v stanovenom čase na tom istom mieste.

7. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým konanie o výkon rozhodnutia podľa § 390 písm. e) CSP zastavil, pretože mal za preukázané, že matka maloletého E. na styk s otcom riadne pripravuje (čím si plní povinnosť uloženú vyššie vykonateľným rozhodnutím), pričom odmietavý postoj maloletého k stretávaniu sa s otcom nie je spôsobený negatívnym pôsobením matky.

8. Odvolací súd nezistil dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu svojho tvrdenia. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, a preto postačuje, ak sa v odôvodnení obmedzí len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. S poukazom na odvolacie námietky otca odvolací súd dopĺňa na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie nižšie uvedené dôvody.

9. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 370 ods. 1 CMP, podľa tejto časti sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.

11. Podľa § 373 CMP, na konanie o výkone rozhodnutia sa použijú ustanovenia prvej časti a piateho dielu prvej hlavy druhej časti, ak nie je ustanovené inak.

12. Podľa § 376 ods. 1 a 2 CMP, ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia. Súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu.

13. Podľa § 3 ods. 1 a ods. 2 Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 207/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých, súd po podaní návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 zákona) alebo po začatí konania, ktoré sa začína bez návrhu (§ 376 ods. 2 zákona), pred vydaním uznesenia o nariadení výkonu rozhodnutia zisťuje, či sa povinný podrobuje rozhodnutiu a či existujú ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa povinný nemôže podrobovať rozhodnutiu. Pri zisťovaní existencie ospravedlniteľných dôvodov podľa odseku 1 súd zohľadňuje najmä správanie sa povinného pri plnení povinností a správanie sa oprávneného pri realizácii práv vyplývajúcich z rozhodnutia, ako aj správanie sa a názor maloletého.

14. Podľa § 377 ods. 1 a 2 CMP, proti uzneseniu o nariadení výkonu rozhodnutia a proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia je odvolanie prípustné (1). Odvolanie proti nariadeniu výkonu rozhodnutia možno odôvodniť len tým, že exekučný titul nie je vykonateľný alebo že okolnosti, ktoré nastali po vzniku exekučného titulu, spôsobili zánik uloženej povinnosti (2).

15. Odvolací súd považoval za dôvodné vecne prejednať odvolanie oprávneného otca maloletého E. s poukazom na čl. 2 (Formy výkladu), čl. 3 (Analogia a dotváranie práva súdom), čl. 4 (Princíp rovnosti účastníkov konania) CMP.

16. Podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

17. Pokiaľ ide o odvoláciu námietku otca o nedostatočne vykonanom dokazovaní a následne nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia, odvolací súd túto námietku považuje za nedôvodnú. Z obsahu napadnutého uznesenia je zrejme, z akých skutočností súd pri svojom rozhodnutí

vychádzal (prezentované postoje oboch rodičov v podaných vyjadreniach, správy procesného opatrovníka o šetrení pomerov u oboch rodičov, závery poradensko-psychologického poradenstva), ako sa so zistenými skutočnosťami vysporiadal, to všetko v kontexte najlepšieho záujmu maloletého E.. Súd prihliadal a správne vyhodnotil príčiny, pre ktoré sa styk otca s maloletým realizuje problematicky, záver o zastavení výkonu rozhodnutia z dôvodu § 390 písm. e) CSP pritom odôvodnil logicky a zrozumiteľne tak po právnej ako aj skutkovej stránke.

18. Odvolací súd za nedôvodnú považuje aj námietku otca o porušení práva na spravodlivé súdne konanie, tým, že v danom prípade nebol naplnený princíp právnej istoty, keď otec legitímne očakával, že súd vo veci rozhodne v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Na tomto mieste odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie (a rovnako odvolací súd pri preskúmaní postupu súdu prvej inštancie) počas celého konania prihliadal výlučne na najlepší záujem maloletého E. (vid odôvodnenie vyššie), ktoré kritérium bolo rozhodujúce. Súd prvej inštancie prijal všetky opatrenia, ktoré bolo možné rozumne od oboch rodičov očakávať, pričom je potrebné zdôrazniť, že pozitívny záväzok súdu v rámci vykonávacieho konania nespočíva v povinnosti súdu dosiahnuť výsledok očakávaný otcom (nariadenie výkonu rozhodnutia), ale využiť všetky dostupné prostriedky na to, aby výkon rozhodnutia nebol vynucovaný tam, kde na to nie je dôvod, a to na ujmu maloletého dieťaťa. Súd pri posudzovaní toho, či skutočne dochádza k plneniu povinnosti uloženej exekučným titulom skúma nielen to, či povinný rodič marí súdne rozhodnutie, ale aj to, z akých dôvodov tak činí. V tomto prípade jednak nebolo preukázané, že by matka neplnila povinnosť maloletého E. na styk s otcom riadne pripraviť, ale ani to, že by k nerealizácii styku v rozsahu vykonateľného rozhodnutia dochádzalo negatívnym pôsobením matky.

19. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie nariadil výkon rozhodnutia - vykonateľného rozsudku Okresného súdu Skalica č.k. 2P/135/2016-54 z 27. apríla 2017, a to uznesením č.k. 2Em/1/2019-7 z 1. apríla 2019. Súčasne s nariadením výkonu rozhodnutia bola matka vyzvaná na dobrovoľné plnenie povinnosti uloženej citovaným rozsudkom, upozornená na možnosť uloženia poriadkovej pokuty (aj opakovane), možnosť zastavenia výplaty rodičovského príspevku. Súd prvej inštancie zároveň vyzval procesného opatrovníka na prešetrovanie pomerov na strane rodičov, zisťovania príčin nepodrobenia sa rozhodnutiu. Popri uvedených úkonoch bola rodičom maloletého E. uložená povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na ÚPSVaR Senica, a to uznesením č.k. 2Em/1/2019-102 z 5. júna 2020, a to za účelom zlepšenia vzájomných vzťahov ako aj zlepšenia a posilnenia vzťahu otca a maloletého E.. Rodičia maloletého sa v priebehu konania podrobili psychologickému poradenstvu (v rozsahu viac ako 30 konzultácií), pričom podľa záverov správy poradensko - psychologického procesu nedošlo k naplneniu cieľa pre závažnosť rodičovského konfliktu.

20. Súd prvej inštancie správne postupoval v zmysle Vyhlášky a tiež § 378 v spojení s § 390 CMP, keď po podaní návrhu oprávneného na nariadenie výkonu rozhodnutia, po vydaní rozhodnutia o nariadení výkonu rozhodnutia zisťoval, či sa povinná podrobuje rozhodnutiu a či existujú ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa povinná nemôže podrobovať rozhodnutiu, pritom dostatočným spôsobom skúmal správanie a konanie oboch rodičov a rovnako sa zaoberal aj záujmom maloletého dieťaťa. Odlišný názor oprávneného otca na to, čo je v najlepšom záujme dieťaťa oproti názoru súdu neznamená, že súd opomenul konať v záujme maloletého dieťaťa.

21. Z obsahu spisu vyplýva, že maloletý E. žije v spoločnej domácnosti s matkou, ktorá oň zabezpečuje osobnú starostlivosť, pričom styk maloletého s otcom sa realizuje v zmysle rozsudku Okresného súdu Skalica č.k. 2P/135/2016-54 z 27. apríla 2017. Z doposiaľ zisteného skutkového stavu bolo preukázané, že matka maloletého na styk pripraví, v stanovenom čase s maloletým čakajú na otca v mieste bydliska matky. Otec sa na styk s maloletým dostaví, avšak styk sa nerealizuje v rozsahu určenom súdom, ale v krátkych intervaloch (niekoľko minút), a to pre odmietanie styku maloletým E.. Obaja rodičia vidia príčinu nedostatočnej realizácie styku otca s maloletým inak, matka poukazuje na agresívne a nevhodné vystupovanie otca počas odovzdávania maloletého E., otec zas na nedostatočnú prípravu maloletého na styk s otcom zo strany matky.

22. Maloletý E. styk s otcom odmieta, počas šetrenia procesným opatrovníkom však nevedel uviesť dôvod. Uviedol len, že otca nemá rád, nerád s ním trávi čas, a nemá záujem stretávať sa s ním. Zo záverov správy poradensko-psychologického procesu vyplynulo, že dôvodom odmietania styku maloletého s otcom je práve konfliktná situácia medzi rodičmi, ktorú maloletý intenzívne vníma, a ktorá situácia neprispieva k pozitívnemu vnímaniu otca a tiež k motivácii maloletého k styku s otcom.

23. Odvolací súd má jednoznačne za to, že právo dieťaťa na rovnocenný a rovnoprávny vzťah k obom rodičom môže byť porušené len vtedy, keď rodič ohrozuje život alebo zdravie dieťaťa, čo sa však v danom prípade na strane otca nepotvrdilo. Na druhej strane je však nutné dodať, že k nariadeniu výkonu rozhodnutia nemožno postupovať tak, aby sa návrh na výkon rozhodnutia stal procesným prostriedkom slúžiacim výhradne na to, ako za "každú cenu" (v danom prípade pri odmietaní otca maloletým E.), dosiahnuť ochranu hoci aj oprávneného záujmu jedného z rodičov na realizácii styku s maloletým. Výkon rozhodnutia nie je určený na to, aby sa stal nástrojom násilnej zmeny prejavu vôle maloletého dieťaťa, najmä, ak takéto konanie môže mať negatívny dopad na zdravý vývin maloletého.

24. Najlepší záujem maloletého dieťaťa je primárnym kritériom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa maloletého týkajú. Najlepší záujem dieťaťa je potrebné vnímať ako pojem komplexný a jeho obsah by mal byť adaptabilný, s reflexiou na konkrétne a individuálne okolnosti a osobnosť dieťaťa, ako aj ďalšie faktory, ktoré ho bezprostredne ovplyvňujú. V intenciách najlepšieho záujmu dieťaťa by mal súd dôsledne vyhodnotiť, či pristúpi k takému výkonu rozhodnutia, ktoré by sa mohlo negatívne odzrkadliť na fyzickom alebo psychickom zdraví maloletého dieťaťa. Princíp najlepšieho záujmu dieťaťa je kľúčový a musí sa naň brať vždy ohľad, tento princíp musí byť vo všetkých ohľadoch prioritizovaný.

25. V tomto ohľade všeobecne platí, že súdne konanie má byť vedené a prijaté opatrenia majú byť učené vždy v najlepšom záujme práve dieťaťa (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa). Používanie prístupu založeného na hodnotení najlepšieho záujmu dieťaťa v rozhodovaní znamená, že bezpečnosť a integrita dieťaťa sa musia posudzovať v danom čase; uplatňovanie zásady prevencie si však žiada aj posúdenie možnosti rizika a ublíženia v budúcnosti a ďalších následkov rozhodnutia pre bezpečnosť dieťaťa. Významným v rámci prvkov posudzovania a určovania záujmu dieťaťa je zraniteľnosť dieťaťa. Orgány a rozhodujúci činitelia musia zohľadniť rôzne druhy a stupne zraniteľnosti každého dieťaťa, pretože každé dieťa je jedinečné a každú situáciu treba posúdiť z pohľadu tejto jedinečnosti. (Výbor OSN pre práva dieťaťa (2013). Všeobecný komentár č. 14 o práve dieťaťa na prvoradé zohľadnenie jeho alebo jej najlepšieho záujmu, čl. 74).

26. V prejednávanej veci nemožno konštatovať, že by matka neplnila povinnosť uloženú súdnym rozhodnutím spočívajúcu v príprave maloletého na styk s otcom, pretože v stanovenom čase maloletý na styk s otcom v mieste bydliska matky riadne čaká, maloletého nabáda na styk s otcom, je ochotná byť prítomná počas styku maloletého s otcom, kvôli nedôvere maloletého voči otcovi, a v snahe primäť maloletého k stretnutiu s otcom. Snaha matky je preukázaná aj tým, že po schválení rodičovskej dohody sa matka spočiatku realizácie styku zúčastňovala styku (bola prítomná v blízkosti ihriska, kde sa maloletý s otcom hral), navrhla spoločné prechádzky, aby si maloletý na otca postupne zvykol, keďže bez matky sa s otcom stretnúť odmietal. Za účelom zlepšenia vzájomných vzťahov sa matka dobrovoľne spolu s otcom podrobila psychologickému poradenstvu (a to opakovane), avšak bezvýsledne, poradenstvo nenaplnilo stanovený účel pre hlboko rozvrátený vzťah rodičov.

27. Nemožno súhlasiť s otcom, že výlučne vinou matky nedochádza k realizácii styku v takom rozsahu, v akom bolo určené vykonateľným rozsudkom. Je síce pravda, že prípravou na styk maloletého dieťaťa s druhým rodičom nemožno rozumieť len materiálnu prípravu v podobe vhodného ošatenia, prípravy osobných potrieb, ako aj ustrojenia maloletého ako takého, ale predovšetkým v pozitívnej motivácii dieťaťa na styk s rodičom, vysvetlenie dôležitosti dodržiavania a zachovávanie styku s druhým rodičom. Na strane matky je badať „únavu“ z neustálych konfliktov s otcom maloletého, opakovanému podrobovaniu sa poradenstvu, čo bolo konštatované aj správou CPPR, a tiež čiastočnú rezignáciu k neustálej motivácii maloletého na styk s otcom. Aj napriek nevôli matky je však potrebné, aby maloletého aj naďalej motivovala na styk s otcom, tému otca netabuizovala, maloletého k styku motivovala. Matka ako preferenčný rodič má na správanie a názory maloletého najväčší vplyv, preto je vhodné, aby primárne matka podporovala udržiavanie pravidelného kontaktu maloletého s otcom a tomu všemožne napomáhala. Na druhej strane si otec musí uvedomiť, že pokiaľ hneď na začiatku stretnutia adresuje matke nevhodné slová v prítomnosti maloletého, rôzne výčitky, obvinenia, v dôsledku čoho maloletý styk odmietne (zo strachu, neistoty), otec musí zvoliť iný prístup ako ukončenie styku. Otec musí nájsť vhodný spôsob ako maloletého upútať, a to či už vymýšľaním rôznych aktivít, milého a pozitívneho prístupu k maloletému (čomu musí prispôbiť aj svoje prejav a tón hlasu), navodenia tém, ktoré maloletého zaujímajú, snažiac sa motivovať maloletého k spoločne strávenému času v čo najpokojejšej atmosfére, bez prítomnosti tretích osôb za súčasného zdržania sa verbálnych útokov na matku. Otcovi nič nebráni

priebežne zisťovať u matky (ideálne však u maloletého, čím mu dá najavo svoj záujem) aké má maloletý záujmy, aké aktivity by chcel robiť, aké miesta navštíviť, čomu následne prispôbiť spoločne strávený čas.

28. Je nepochybné a žiaduce, aby otec ako rodič, ktorému maloleté dieťa nie je zverené do osobnej starostlivosti mal čo najširšiu možnosť stretávať sa s maloletým a podieľať sa na jeho výchove a starostlivosti, uvedené však nemožno realizovať cez odmietavý postoj maloletého, pretože v takom prípade by realizácia styku priniesla kontraproduktívny účinok, a to umocňovanie odmietania maloletého otcom. Budovanie a upevňovanie väzby rodiča s dieťaťom je procesom dlhodobým, vyžadujúcim si trpezlivosť, počas ktorého procesu je potrebné, aby rodič citlivo naslúchal potrebám dieťaťa. Sanácií narušených vzťahov nielen medzi samotnými rodičmi, ale aj medzi otcom a maloletým nemôže dôjsť, pokiaľ sa rodičia nevedia preniesť cez krivdy minulosti, a tieto následne prenášajú do rodičovskej roviny svojho vzťahu.

29. Maloletý bol a v súčasnosti je opakovane svedkom nevhodného správania sa otca a verbálnych útokov na matku, cíti neistotu a strach o matku ako najbližšieho človeka. Náprave narušených vzťahov rozhodne nepomáha prítomnosť tretej osoby (ako údajného svedka), násilné vytrhnutie maloletého od matky, osočovanie ako aj ďalšie iné formy verbálnych útokov otca na matku. Takýmto správaním sa otec od maloletého prirodzene nemôže očakávať podvolenia sa styku a radosť maloletého zo stretnutia s otcom. Zároveň nie je dôvodné, aby otec za zistenia takéhoto nevhodného správania voči matke očakával od matky, že práve ona bude maloletého pozitívne motivovať, keď snaha matky je zmarená v momente, kedy si otec preberá maloletého za konfliktnej situácie, ku ktorej prispieva aj on sám.

30. Je nepochybné, že dôvodom problematickej realizácie styku je odmietavý postoj maloletého E. k svojmu otcovi, ktorý je výsledkom dlhodobo narušených vzťahov rodičov, ktorí sa aj napriek uplynutiu značného času od rozchodu nevedia preniesť cez konflikty z minulosti. Maloletý E. je tak vplyvom opozičného vzájomného prístupu rodičov vystavený rodičovskému konfliktu, v dôsledku čoho zaujal postoj odmietania svojho otca. Práve preto odvolací súd považuje za nevyhnutné zdôrazniť a pripomenúť obom rodičom, že rodičovská vyspelosť, zodpovednosť a empatia vo vzťahu k chápaniu citových potrieb na rovnakej úrovni zaručuje a má viesť k obnoveniu narušených väzieb medzi maloletým dieťaťom a oboma rodičmi. Záujem nielen maloletého dieťaťa, ktorý by mali obaja rodičia sledovať, by naplnilo akékoľvek usporiadane roztrieštených vzťahov v rodine uvedomujúc si, že sú to práve rodičia, ktorí nesú zodpovednosť za výchovu a vývoj maloletého dieťaťa. Akýkoľvek súd nie je schopný takéto usporiadanie vzťahov zabezpečiť (uvedené tiež vyplýva aj zo záverov uznesenia Ústavného súdu Českej republiky vo veci IV. ÚS 60/04).

31. V tomto prípade na jednej strane stojí právo otca ako oprávneného rodiča realizovať svoje rodičovské práva v rozsahu, v akom mu tieto prislúchajú (ktorú skutočnosť odvolací súd nijako nepopiera), na druhej strane však stojí záujem maloletého E. vyrastať v pokojnom a harmonickom prostredí, ktoré sa jeho najlepšiemu záujmu neprieči. Je zrejmé, že v danom prípade sú vzájomné vzťahy narušené, tieto sa však nezhoja núteným výkonom rozhodnutia, ale predovšetkým zmenou postoja rodičov jeden k druhému. Rodičia sa musia vyvarovať akýchkoľvek negatívnych prejavov počas realizácie styku s maloletým, pri realizácii styku, resp. pri plnení si rodičovských povinností v každom smere musia kooperovať. Obaja rodičia si musia uvedomiť, že aj napriek rozpadu vzťahu ostávajú naďalej rodičmi maloletého dieťaťa a rodičovské vzťahy je potrebné zachovať.

32. Za situácie opísanej vyššie bolo nutné konanie o výkon rozhodnutia zastaviť pre nepreukázanie neplnenia si povinností matkou, a tiež pre stabilizáciu vzťahu rodičov ako aj vzťahu maloletého E. k svojmu otcovi. Pokiaľ sa otec domáha výkonu rozhodnutia za asistencie kolízneho opatrovníka, o asistenciu môže požiadať ÚPSVaR Senica, a to aj bez rozhodnutia súdu o nariadení výkonu rozhodnutia. Aj napriek problematickému vzťahu rodičov je nutné v realizácii styku pokračovať tak ako doposiaľ, kedy matka maloletého na styk riadne pripraví, otec aj v prípade počiatočného odmietania z miesta bydliska neodíde, vyvinie maximálnu snahu maloletého zaujať a s maloletým citlivo komunikovať. Z postojov oboch rodičov je zrejmé, že v styku otca s maloletým bránené nie je, matka otcovi umožňuje stretávať sa s maloletým, avšak otec musí zvoliť primerané reakcie a prístup, čím si získa priazeň a záujem maloletého. Pokiaľ si to bude maloletý vyžadovať a rodičia súhlasiť, pre navodenie pocitu istoty môže byť spočiatku matka nablízku, pretože takáto forma v minulosti maloletému preukázateľne pomohla prekonať odmietavý postoj k otcovi a styk sa riadne realizoval.

33. Vzhľadom na vyššie uvedené napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správne.

34. Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).